

Yttrande över betänkande Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningsen för kommuner och landsting (SOU 2018:74)

Högsby kommun har beretts tillfälle att yttra sig över betänkande Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningsen för kommuner och landsting (SOU 2018:74)

Vid beredningen av yttrandet har Högsby kommun samverkat med Region Kalmar län samt Kalmar läns övriga kommuner. En rättvisande kostnadsutjämningsen är av stor vikt för att kunna upprätthålla god samhällsservice utifrån de olika förutsättningar som råder i landet. Vårt gemensamma ställningstagande är att utredningens förslag är bra och att det är av stor vikt med ett snabbt införande för att nå en mer rättvisande kostnadsutjämningsen än dagens system.

Dagens system som ligger till grund för kostnadsutjämningsen är komplext och i viss mån svår genomträngligt. Förslagen i betänkandet innebär att förenklingar sker i vissa delar av beräkningarna. I de fall inga eller små förändringar föreslås finns detta väl beskrivet i utredningen. Högsby kommun välkomnar förenklingen av systemet och tillsammans med beskrivningarna i övrigt bidrar utredningens förslag till ett mer lättöverskådligt system.

Högsby kommun anser att det är bra att kostnadsuppgifterna nu föreslås ha en bredare bas, samt att en uppdatering sker till mer aktuella data. Det är också positivt att vissa delar i systemet indexerats. För att undvika stora svängningar vid uppdateringar framåt i tiden är det viktigt att så många delar som möjligt utgår från ständigt aktuell information och att indexering sker i stor utsträckning. Högsby kommun anser därmed att det är av stor vikt att beräkningarna i systemet, där det är möjligt, bygger på aktuell data och att indexering sker.

Det föreslås några förändringar i gleshetskomponenten. Bland annat räknas gleshetskompensationen upp och indexerats. Högsby kommun ser positivt på den föreslagna förändringen. Däremot bygger beräkningsmodellen även fortsättningsvis huvudsakligen på drygt 20 år gamla antaganden. Högsby kommun menar att dessa antaganden underskattat kostnader som småskalighet och gleshet innebär för hälso- och sjukvården. Den föreslagna uppräkningsen lindrar visserligen problemen, men de grundläggande problemen med antagandena och kostnadsfunktionerna kvarstår.

Högsby kommun anser att förslaget om ny modell för beräkning av löner, där också hänsyn tas till bemanning i glesbygd är bra. Detta ger en bättre fördelning av resurser utifrån regionernas situation.

Som framkommer ovan är det en brist att dagens system i flera delar baserar sig på gammal information och i viss mån på ett för litet kostnadsunderlag. Vissa av de förändringar utredningens förslag medför fördelningsmässigt är mer en effekt av uppdaterat beräkningsunderlag, än en förändring av systemet. Därför är det av största vikt att införandet kan inledas snabbt och att införandet blir snabbt. På så vis uppnås en mer aktuell och rimlig fördelning, vilket är kostnadsutjämningsens målsättning.

I delmodellerna står Högsby kommun bakom Småkoms skrivelse som beskriver följande:

- En ny metod för skillnader i förskola och fritidshem som inkluderar nya faktorer gällande socioekonomi, gleshet och minskning av antal barn välkomnas (p 7.2).
- Förskoleklass och grundskola (p 7.3) tillstyrks.
- Förslaget för gymnasieskolan tillstyrks i huvudsak (p 7.4).
- Den föreslagna nya delmodellen för kommunal vuxenutbildning tillstyrks (p 7.5).
- Den föreslagna nya delmodellen för IFO tillstyrks, med undantag för variabeln ”flerfamiljshus” (p. 7.6).
- Förslagen om äldreomsorg tillstyrks (p.7.7)
- Förslagen till modellerna ”Infrastruktur och skydd” samt ”Kollektivtrafik” tillstyrks.
- Verksamhetsövergripande kostnader (nytt förslag) tillstyrks (p 7.9).
- Det är viktigt att förslaget om införandebidrag genomförs.

Högsby 2019-05-07

Stihna Johansson Evertsson
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Johansson
Kommunchef